Vergaderjaar 2026-2027

36 876 Implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1203 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht en tot vervanging van de Richtlijnen 2008/99/EG en 2009/123/EG (Implementatiewet herziene Europese richtlijn milieucriminaliteit)

A **GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET**
3 november 2026

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het Wetboek van Strafrecht en de Wet op de economische delicten te wijzigen ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1203 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht en tot vervanging van de Richtlijnen 2008/99/EG en 2009/123/EG;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Strafrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 83, onder 1°, wordt “161quater, onderdeel 2°” vervangen door “161quater, onderdeel 3°”.

B

Na artikel 90novies worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 90decies

Onder ecosysteem wordt verstaan een dynamisch geheel van gemeenschappen van planten, dieren, schimmels en micro-organismen en hun niet-levende omgeving die een functionele eenheid vormen, waaronder habitattypen, habitats van soorten en soortenpopulaties.

Artikel 90undecies

Onder beschermde habitat wordt verstaan een natuurlijke habitat of habitat van een soort waarvoor een gebied als Natura 2000-gebied als bedoeld in de Omgevingswet is aangemerkt.

C

Artikel 161quater wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van de onderdelen 1° en 2° tot 2° en 3° wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan aanzienlijke schade aan de kwaliteit van de bodem, de lucht of het oppervlaktewater dan wel aanzienlijke schade aan een ecosysteem, dieren of planten te duchten is;

2. In onderdeel 2° (nieuw) wordt “of levensgevaar” vervangen door “, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel”.

3. Onderdeel 3° (nieuw) komt te luiden:

3º. met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien:

i. het feit de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. het feit wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, aan een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

D

Artikel 161quinquies wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1° wordt na “indien daarvan” ingevoegd “aanzienlijke schade aan de kwaliteit van de bodem, de lucht of het oppervlaktewater, aanzienlijke schade aan een ecosysteem, dieren of planten,” en wordt “of levensgevaar” vervangen door “, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel”.

2. Onderdeel 2º komt te luiden:

2º. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien:

i. het feit de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. het feit wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, aan een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

E

Artikel 173a wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na “een stof” ingevoegd “, voorwerp of energie”.

2. Onder vernummering van de onderdelen 1° en 2° tot 2° en 3° wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan aanzienlijke schade aan de kwaliteit van de bodem, de lucht of het oppervlaktewater dan wel aanzienlijke schade aan een ecosysteem, dieren of planten te duchten is;

3. In onderdeel 2° (nieuw) wordt “of levensgevaar” vervangen door “, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel”.

4. Onderdeel 3° (nieuw) komt te luiden:

3º. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien:

i. het feit de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. het feit wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, aan een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

F

Artikel 173b wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt na “een stof” ingevoegd “, voorwerp of energie”.

2. In onderdeel 1° wordt na “indien daarvan” ingevoegd “aanzienlijke schade aan de kwaliteit van de bodem, de lucht of het oppervlaktewater, aanzienlijke schade aan een ecosysteem, dieren of planten,” en wordt “of levensgevaar” vervangen door “, levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel”.

3. Onderdeel 2º komt te luiden:

2º. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien:

i. het feit de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. het feit wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, aan een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

G

Na artikel 173b worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 173c

Degene die opzettelijk en wederrechtelijk waren in de handel brengt waarvan het gebruik op een grotere schaal ten gevolge heeft dat een stof, voorwerp of energie op of in de bodem, de lucht of het oppervlaktewater wordt gebracht dan wel dat de bodem, de lucht of het oppervlaktewater aan ioniserende straling wordt blootgesteld, wordt gestraft:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie indien daarvan aanzienlijke schade aan de kwaliteit van de bodem, de lucht of het oppervlaktewater of aanzienlijke schade aan een ecosysteem, dieren of planten te duchten is;

2°. met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie indien daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten is;

3°. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie indien:

i. het feit de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. het feit wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, aan een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 173d

Degene aan wiens schuld te wijten is dat wederrechtelijk waren in de handel worden gebracht waarvan het gebruik op een grotere schaal ten gevolge heeft dat een stof, voorwerp of energie op of in de bodem, de lucht of het oppervlaktewater wordt gebracht dan wel dat de bodem, de lucht of het oppervlaktewater aan ioniserende straling wordt blootgesteld, wordt gestraft:

1°. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie indien van het gebruik op grotere schaal aanzienlijke schade aan de kwaliteit van de bodem, de lucht of het oppervlaktewater, aanzienlijke schade aan een ecosysteem, dieren of planten dan wel indien daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten is;

2°. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie indien:

i. het feit de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. het feit wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, aan een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. van het gebruik op grotere schaal levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Ga

Na artikel 176c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 176d

Voor de toepassing van de artikelen 161quater, 161quinquies en 173a tot en met 173d wordt in ieder geval verstaan onder:

1º. wijdverbreide schade: schade die een belangrijk deel van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of een gebied van aanzienlijke omvang treft, dan wel betrekking heeft op een groot aantal mensen of een groot aantal exemplaren van een bepaalde diersoort of plantensoort;

2º. schade die langdurig is: schade die niet binnen een redelijke termijn door natuurlijk herstel ongedaan kan worden gemaakt.

H

In artikel 307, tweede lid, wordt “vier jaren” vervangen door “vijf jaren”.

ARTIKEL II

De Wet op de economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel 1° wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Kernenergiewet vervalt “21a, 21e, eerste lid,”.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt na “artikel 5.5, eerste lid, vierde lid, aanhef en onder a, en vijfde lid, aanhef en onder a,” ingevoegd “16.43, eerste lid, voor zover dit betreft het uitvoeren van een project zonder dat het daarvoor benodigde besluit, bedoeld in dat artikel, is vastgesteld,”.

2. In onderdeel 2° wordt in de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet "5.1, eerste lid, aanhef en onder a, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°, c en e, en tweede lid, aanhef en onder a, d en e," vervangen door "5.1, eerste lid, aanhef en onder a, c en e, en tweede lid, aanhef en onder a, d en e, in overige gevallen dan bedoeld onder categorie 1°,".

B

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt, onder vernummering van de onderdelen 2° tot en met 5° tot 3° tot en met 6°, een onderdeel ingevoegd, luidende:

2°. in geval van misdrijf, voor zover het betreft een economisch delict, bedoeld in artikel 1a, onder 1°, indien het feit:

i. de vernietiging veroorzaakt van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde of van een beschermde habitat,

ii. wijdverbreide en aanzienlijke schade die onomkeerbaar of langdurig is veroorzaakt aan een ecosysteem van aanzienlijke omvang of milieuwaarde, van een beschermde habitat of aan de kwaliteit van bodem, de lucht of het oppervlaktewater, of

iii. de dood ten gevolge heeft,

met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren, taakstraf of geldboete van de vijfde categorie;

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Voor de toepassing van het eerste lid, onder 2°,wordt in ieder geval verstaan onder:

1º. wijdverbreide schade: schade die een belangrijk deel van een ecosysteem van aanzienlijke omvang of een gebied van aanzienlijke omvang treft, dan wel betrekking heeft op een groot aantal mensen of een groot aantal exemplaren van een bepaalde diersoort of plantensoort;

2º. schade die langdurig is: schade die niet binnen een redelijke termijn door natuurlijk herstel ongedaan kan worden gemaakt.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

ARTIKEL IV

Deze wet wordt aangehaald als: Implementatiewet herziene Europese richtlijn milieucriminaliteit.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

De Minister van Justitie en Veiligheid,